

Organy administracji penitencjarnej i organizacji kurateli sądowej

zajęcia nr 1

*wprowadzenie do tematyki zajęć,
definicje podstawowe*

rok akademicki 2022/2023

Aleksandra Polak-Kruszyk

Uniwersytet
Wrocławski

Wydział Prawa,
Administracji i Ekonomii

KATEDRA PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO

Organy administracji penitencjarnej i organizacji kurateli sądowej - wprowadzenie

I. Charakterystyka zajęć:

14 godzin (7 spotkań):

- ▶ 07.10.2022 r. **(Zajęcia organizacyjne. Pojęcie administracji penitencjarnej, administracji służby więziennej, organy prawa karnego wykonawczego)**
- ▶ 21.10.2022 r. **(Rola sądu I instancji, sądu penitencjarnego oraz sędziego penitencjarnego w wykonywaniu kary pozbawienia wolności; pojęcie i zakres nadzoru penitencjarnego na gruncie kodeksu karnego wykonawczego)**
- ▶ 04.11.2022 r. **(Służba Więzienna- struktura organizacyjna, zakres i kompetencje: rola i zakres działania Dyrektora Generalnego oraz okręgowego Służby Więziennej)**
- ▶ 18.11.2022 r. **(Rada Polityki Penitencjarnej, dyrektor zakładu karego oraz aresztu śledczego, komisja penitencjarna)**
- ▶ 02.12.2022 r. **(Kurator sądowy- zawodowy, społeczny; skład i organizacja zespołu kuratorów działających przy sądach rejonowych)**
- ▶ 12.16.2022 r. **(Prokurator w postępowaniu karnym wykonawczym)**
- ▶ 13.01.2023 r. **(Podsumowanie zajęć; zaliczenie zajęć – test);**

Organy administracji penitencjarnej i organizacji kurateli sądowej - wprowadzenie

II. Zaliczenie zajęć:

- ▶ zaliczenie na ocenę
- ▶ praca warsztatowa w formie zadań, które realizowane będą w grupach I po części merytorycznej (ocena z prac grupowych - 50 % oceny końcowej)
- ▶ test (max. 20 pytań na podstawie prezentacji omówionych na zajęciach - 50 % oceny końcowej)
- ▶ z prac kasusowych i kolokwium wyliczana jest średnia, która stanowi ocenę końcową (ocena z testu musi być oceną pozytywną)

Organy administracji penitencjarnej i organizacji kurateli sądowej - wprowadzenie

III. Kontakt:

- ▶ za pośrednictwem poczty elektronicznej (adres wskazany na stronie internetowej)
- ▶ lub na konsultacjach (czwartki 12:30-13:30)

IV. Konsultacje:

- ▶ czwartki 12:30-13:30

Monitorowanie obecności na zajęciach

Zarządzenie nr 18/2017 Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie monitorowania obecności na zajęciach na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uwr

§ 2

1. W przypadku trzech kolejno występujących po sobie nieusprawiedliwionych nieobecnościach prowadzący zajęcia zobowiązany jest najpóźniej w terminie 5 dni od wystąpienia trzeciej nieobecności, dostarczyć do dziekanatu w formie pisemnej listę tych osób wraz z numerami albumu, z wyjątkiem studentów, którzy uzyskali zgodę na eksternistyczne zaliczanie niektórych zajęć, zgodnie z Regulaminem studiów w Uniwersytecie Wrocławskim.
2. Dziekanat potwierdza prowadzącemu zajęcia kopię listy zgłoszonych studentów, o których mowa w ust. 1.

§ 3

Po uzyskaniu informacji, Dziekan może skreślić studenta z listy studentów.

Monitorowanie USOSweb

Uchwała nr 103/IX/2015 Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 21 września 2015 r. W sprawie dokumentowania przebiegu studiów na jednolitych studiach magisterskich, studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz w innych sprawach dydaktycznych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii UWr

§ 4

1. Student ma obowiązek sprawdzić bez zbędnej zwłoki na swoim koncie indywidualnym w USOSweb uzyskaną ocenę (w tym brak oceny) z określonych zajęć (ćwiczeń, egzaminu, wykładu niekończącego się egzaminem, etc.) wprowadzoną przez zaliczającego dane zajęcia do USOS.
2. Student uwagi i zastrzeżenia w zakresie uzyskanej oceny (w tym braku oceny) zgłasza w formie pisemnej (podanie lub mail) bezpośrednio do zaliczającego właściwe zajęcia w USOS najpóźniej w terminie 3 dni roboczych od daty zamknięcia protokołu.

Więziennictwo

To jest struktura organizacyjna obejmująca ogół więzień (w Polsce zakładów karnych i aresztów śledczych), w których przymusowo są umieszczani ludzie skazani lub podejrzani o popełnienie przestępstwa lub sprawcy niektórych wykroczeń

Najważniejszymi elementami więziennictwa są:

- ▶ przepisy prawa określające jego cel i zasady działania
- ▶ struktura organizacyjna i sposoby zarządzania
- ▶ kadra funkcjonariuszy (pracowników) wykonujących prawem określone zadania,
- ▶ baza materialna oraz środki finansowe przeznaczone z budżetu państw na realizację zadań więziennictwa

Do najważniejszych aktów prawnych określających zadania i zasady działania więziennictwa oraz charakter tego organu należy zaliczyć: przepisy prawa określające jego cel i zasady działania:

- ▶ Kodeks karny wykonawczy
- ▶ Ustawę o Służbie Więziennej
- ▶ Ustawę o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej
- ▶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia

Instytucja wykonywania kary pozbawienia wolności

- ▶ Tradycyjnie instytucja ta nazywana jest w literaturze organizacją aparatu powołanego do wykonywania kary pozbawienia wolności, systemem organizacyjnym aparatu wykonującego karę pozbawienia wolności, organizacją wykonania kary pozbawienia wolności czy też ustrojem penitencjarnym.
- ▶ Tak rozumiany aparat związany jest przede wszystkim z organizacją zakładów karnych, w których karę pozbawienia wolności wykonuje się technicznie przez osadzenie skazanego w zakładzie karnym, w izolacji od społeczeństwa.

W obowiązującym porządku prawnym kara pozbawienia wolności realizowana jest nie tylko w warunkach izolacji w zakładach karnych, ale także poza zakładami karnymi, a więc na wolności.

Prawo karne wykonawcze i prawo penitencjarne

Prawo karne wykonawcze jest pojęciem szerszym od prawa penitencjarnego.

1. Prawo penitencjarne obejmuje wszelkie te przepisy, które regulują wykonywanie kar i środków skutkujących pozbawieniem wolności w związku z popełnionym przestępstwem lub toczącym się postępowaniem karnym
2. Prawo karne wykonawcze obejmuje wszystkie przepisy odnoszące się do wykonywania wszystkich kar tj. kary pozbawienia wolności, kary ograniczenia wolności, kary grzywny, a także środków zabezpieczających, natomiast prawo penitencjarne obejmuje wyłącznie przepisy odnoszące się do kary pozbawienia wolności i innych środków polegających na przymusowym jej pozbawieniu.

Nauka prawa karnego wykonawczego pozostaje z innymi dyscyplinami w związkach; szczególnie z nauką prawa karnego materialnego i prawa karnego procesowego. Czerpie także z innych nauk prawnych (z prawa: administracyjnego, cywilnego, pracy, konstytucyjnego, międzynarodowego). Związki te są wynikiem powiązań między poszczególnymi gałęziami prawa. Oprócz tego nauka prawa karnego wykonawczego korzysta z kryminologii, nauki polityki kryminalnej, pedagogiki, psychologii i socjologii. Duże znaczenie mają dla niej filozofia i etyka.

Spółeczność więzienna

▶ **Spółeczność więźniów nie jest jednolita.**

- W spółeczności tej występują mężczyźni i kobiety, młodociani (nawet nieletni) i dorośli. Jest to podział ze względu na płeć i na wiek.
- Praca penitencjarna, szczególnie resocjalizacyjna musi być dostosowana do wieku i poziomu rozwoju psychospółecznego tych osób. Inaczej przebiega resocjalizacja kobiet, a inaczej resocjalizacja mężczyzn.
- W warunkach więziennych występują osoby uzależnione od środków psychotropowych oraz z niepsychotycznymi zaburzeniami osobowości. Idzie tu o osoby uzależnione od alkoholu i uzależnione od narkotyków. Wymagają one oddziaływania terapeutycznego.
- Skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami osobowości wymagają także oddziaływania terapeutycznego, jednak o innym charakterze
- Trudności w ocenie postępów resocjalizacyjnych występują także jeśli chodzi o skazanych długoterminowych: odbywających kary 25 lat pozbawienia wolności i dożywotniego pozbawienia wolności - niekiedy nie wiadom o, czy ulegli oni resocjalizacji czy prizonizacji?

Cel wykonywania kary pozbawienia wolności

Art. 67§1 k.k.w.

- ▶ Celem wykonania kary pozbawienia wolności zgodnie z art. 67§1 k.k.w. jest *wzbudzenie w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanых postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa.*
- ▶ *Środkami prowadzącymi do spełnienia niniejszych celów zgodnie z art. 67§2 i 3 k.k.w. mają być:*
oddziaływanie na skazanych przez pracę, kształcenie, zajęcia kulturalno-oświatowe i sportowe, w razie potrzeby stosowanie środków terapeutycznych i podtrzymywanie kontaktów skazanego z rodziną i światem zewnętrznym

Resocjalizacja penitencjarna

▶ **Społeczność więzienna:**

- Resocjalizacja penitencjarna, jej postać, treść, organizacja i efektywność zależy od wielu uwarunkowań.
- Wśród najważniejszych znajdują się: system penitencjarny, który decyduje o niej w sposób generalny, warunki charakterystyczne dla instytucji więzienia, łącznie z warunkami społecznymi tej instytucji, oraz materiał ludzki (społeczność skazanych), który jako podmiot staje się przedmiotem zainteresowania i oddziaływania penitencjarystów.
- Celem tego oddziaływania jest uzyskanie oczekiwanej efektywności resocjalizacyjnej.
- Stąd system penitencjarny, który jest najważniejszy, by uzyskać oczekiwany efekt, musi w swojej konstrukcji uwzględnić wiele uwarunkowań, ale przede wszystkim czynniki charakterystyczne dla instytucji więziennej oraz materiał ludzki (społeczność więźniów) będący przedmiotem oddziaływania penitencjarnego.

Służba więzienna

- ▶ **Służba Więzienna** jest obok innych jednostek systemu penitencyjnego bezpośrednim wykonawcą polityki penitencjarnej państwa w dziedzinie wykonywania kary pozbawienia wolności.
- ▶ Treść tej polityki wyrażona jest w zadaniach, które zostały postawione przed SW jako kierunek działalności państwa w zakresie kształtowania stosunków społecznych, wynikających z wykonywania kary pozbawienia wolności na zasadach k.k.w.
- ▶ Według M. Porowskiego podstawowymi celami działania administracji penitencjarnej jest udział w eliminowaniu z życia społecznego zachowań przestępczych poprzez izolowanie przestępców i poddawanie ich przymusowym oddziaływaniom poprawczym
- ▶ Sukcesem zakładu karnego ma być przywrócenie skazanego społeczeństwu, tak by dalej nie wyrządzał w nim szkód i nie zagrażał innym.

Administracja penitencyjarna

- ▶ **Administracja penitencyjarna-** organizacja świadczeń/osób, ukierunkowana na spełnianie zadań penitencyjnych, realizowana przez organy SW i funkcjonariuszy SW.
- ▶ Organy SW jak i sami funkcjonariusze SW wykonują kompetencję penitencyjarną.
- ▶ Dla organizacji wykonywania zadań penitencyjnych (karnow wykonawczych) zarówno o charakterze wewnętrznym (organizacji świadczeń), jak i zewnętrznym (bezpośrednio organizujących skazanych) przez funkcjonariuszy SW rezerwujemy pojęcie administracji penitencjarnej.

Administracja penitencyjarna

- ▶ Podstawowe znaczenie w tym obszarze mają przepisy u.s.w. oraz k.k.w., które określają źródła kompetencji w znaczeniu obowiązku (zadań).
- ▶ W szczególności chodzi tutaj o art. 2 u.s.w., który formułuje zadania penitencjarne, a możemy je nazywać obowiązkami ogólnymi, zakresy działań kierowników jednostek organizacyjnych (art. 11 ust. 1 pkt 1–4, art. 12 ust. 1 pkt 1–6, art. 13 ust. 2 pkt 1–3 u.s.w.), przepisy wewnętrzne w formie instrukcji i zarządzeń wewnętrznych regulujących służbę (pracę) wewnątrz jednostki penitencjarnej oraz zakresy czynności faktycznych, podejmowanych na podstawie zajmowanego stanowiska służbowego czy w wykonaniu polecenia służbowego (rozkazu).

Administracja Służby Więziennej

Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej

- ▶ Część norm określających zakresy działań i kompetencji Służby Więziennej (nazwanych w u.s.w. uprawnieniami SW), należy do prawa penitencjarnego.
- ▶ W bardzo wąskim zakresie można mówić o normach z zakresu prawa administracyjnego, regulujących zakresy działania w przedmiocie organizacji służby, które mogą przyjmować postać spraw administracyjnych.
- ▶ Podstawowym aktem tego rozróżnienia jest Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej zawierająca normy regulujące organizację, które za przedmiot mają strukturę jaką SW (administracja SW),
- ▶ SW stanowi zasadniczą część instytucji, która wypełnia zadania w zakresie wykonywania kary pozbawienia wolności, tymczasowego aresztowania i środków przymusu, skutkujących pozbawieniem wolności, na zasadach określonych w k.k.w. (art. 1 u.s.w.) 6

Organy postępowania wykonawczego

Organy postępowania wykonawczego zostały określone na początku części ogólnej Kodeksu karnego wykonawczego, tj. w art. 2., pośród nich możemy wskazać:

1. sąd pierwszej instancji lub inny sąd równorzędny;
2. sąd penitencjarny;
3. referendarza sądowego;
4. prezesa sądu lub upoważnionego sędziego;
5. sędzia penitencjarny;
6. dyrektor zakładu karnego, aresztu śledczego, a także dyrektor okręgowy i Dyrektor Generalny Służby Więziennej albo osoba kierująca innym zakładem przewidzianym w przepisach prawa karnego wykonawczego oraz komisja penitencjarna;
7. sądowy kurator zawodowy oraz kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej;
8. sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny; - naczelnik urzędu skarbowego;
9. odpowiedni terenowy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego;
10. inny organ uprawniony przez ustawę do wykonywania orzeczeń.

Organy postępowania wykonawczego

1. **Zakres kompetencyjny**, (tj. przede wszystkim uprawnienia i obowiązki wymienionych organów), jest zróżnicowany.
2. Za sprawne i zgodne z przepisami prawa karnego wykonawczego orzeczeń sądowych są odpowiedzialne przede wszystkim organy państwowe, natomiast pozostałe instytucje społeczne jedynie wspomagają ich działalność.
3. Spośród tych organów na pierwszym miejscu kodeks wymienia sądy oraz sędziów. Szczegółowe ich kompetencje są określone w różnych przepisach części ogólnej i szczególnej tego kodeksu.

Ad. 1 Sąd I instancji lub inny równoważny sąd

tj. Sąd rejonowy lub okręgowy

- ▶ kieruje orzeczenia do wykonywania, może również umorzyć lub zawiesić ich wykonanie, rozstrzygnąć wątpliwości związane w wykonywaniem, a także orzec o zatarciu skazania (jeśli nie następuje z mocy prawa)
- ▶ orzeka o sprawach dotyczących wykonywania kar: grzywny, ograniczenia wolności, środków karnych i zabezpieczających
- ▶ decyduje o wykonywaniu kary pozbawienia wolności, m.in. o odroczeniu jej wykonywania, warunkowego zwolnienia i udzieleniu przerwy
- ▶ decyduje w sprawach dotyczących wykonywania orzeczenia o warunkowym zawieszeniu kary, jak również warunkowego umorzenia postępowania karnego
- ▶ rozpoznaje skargi skazanego, jeśli określają to przepisy kodeksu karnego wykonawczego

Ad.2 Sąd penitencjarny

Jest to sąd okręgowy właściwy ze względu na miejsce przebywania skazanego.

► **Do jego kompetencji należą wszystkie kwestie związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności, wśród których trzeba wymienić:**

- orzeczenie o warunkowym zwolnieniu oraz udzieleniu przerwy w wykonywaniu kary,
- podejmowanie innych decyzji dotyczących wykonywania kary względem skazanych, np. stosowania leczenia lub rehabilitacji, zmiany określonego w wyroku rodzaju i typu zakładu karnego,
- rozpoznawanie skarg skazanych (ale również skarg dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego na określone decyzje sędziego penitencjarnego), jak również wszystkich osób pozbawionych wolności (w tym także w przypadku aresztu, kary porządkowej, środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności, a także środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zakładzie psychiatrycznym)

Ad. 3-4 Prezes sądu lub inny upoważniony sędzia

▶ **Wymieniony organ wydaje zarządzenia lub podejmuje decyzje w sprawach, które nie wymagają postanowienia:**

1. Czynności należące do uprawnień sędziego mogą być wykonywane przez referendarza sądowego z wyjątkiem tych określonych w art. 18 k.k.w.

▶ **Art. 18 k.k.w.**

Postanowienia i zarządzenia w postępowaniu wykonawczym

§ 1.

W postępowaniu wykonawczym sąd orzeka postanowieniem.

§ 2.

W kwestiach nie wymagających postanowienia prezes sądu lub upoważniony sędzia wydaje zarządzenia.

§ 3.

W kwestiach nie wymagających postanowienia sądu penitencjarnego zarządzenia wydaje sędzia penitencjarny.

Ad. 5 Sędzia penitencjarny

▶ Sędzia penitencjarny to organ uczestniczący:

- w wykonywaniu kary pozbawienia wolności, tymczasowego aresztowania, środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zakładzie psychiatrycznym oraz pozostałych środkach izolacyjnych.

▶ Jego podstawowe funkcje sprowadzają się do:

- ▶ sprawowania nadzoru nad legalnością i prawidłowością wykonywania kar i środków związanych z pozbawieniem wolności oraz
- ▶ podejmowania niektórych decyzji np. o wyrażenie zgody na przedłużenie czasu trwania kary dyscyplinarnej w celi izolacyjnej

Sąd penitencjarny/ Sędzia penitencjarny

- ▶ Są to dwa odrębne organy wykonania kary: sędzia penitencjarny (art. 2 pkt 4) i sąd penitencjarny (art. 2 pkt 2 k.k.w.)
- ▶ Sędziemu penitencjarnemu, stanowiącemu organ orzekający w postaci sądu penitencjarnego, przyznane są kompetencje kształtowania (korygowania), także technicznego sposobu wykonywania kary pozbawienia wolności, na drodze sądowej.
- ▶ Sędzia penitencjarny sprawuje kontrolę decyzji administracji penitencjarnej nie tylko metodami administracyjnymi, ale również w formie orzekania. Sędzia penitencjarny, który sprawuje nadzór penitencjarny, orzeka jednocześnie jednoosobowo w składzie sądu penitencjarnego (art. 20 k.k.w.).

Ad. 6 Dyrektor zakładu karnego

A także Dyrektor Okręgowy i Dyrektor Generalny Służby Więziennej albo osoba kierująca innym zakładem przewidzianym w przepisach prawa karnego wykonawczego oraz komisja penitencjarna.

- ▶ Są to organy wykonujące, w szerokim rozumieniu tego słowa, karę pozbawienia wolności oraz wszystkie inne środki polegające na przymusowej izolacji z wyjątkiem umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym.
- ▶ Wymienione organy więziennictwa składają się w ogromnej większości z funkcjonariuszy Służby Więziennej (93,7%), a pracownicy cywilni stanowią jedynie 6,3 % całego personelu, który zresztą w wykonywaniu kary pozbawienia wolności korzysta z takich samych uprawnień i ochrony jak funkcjonariusze Służby Więziennej.

Ad. 7 Sądowy kurator zawodowy oraz kierownik kuratorskiej służby sądowej

Kolejny bardzo ważny organ realizujący zadania wymiaru sprawiedliwości nie tylko z zakresu prawa karnego, ale również innych ważnych unormowań (np. z prawa rodzinnego lub też cywilnego).

Status i zadania sądowych kuratorów zawodowych określają liczne przepisy prawa, wśród których wymienić możemy:

- ▶ Ustawę o kuratorach sądowych
- ▶ Kodeks karny wykonawczy- którego liczne przepisy normują zadania kuratorów sądowych (w szczególności)
- ▶ Akty podstawowe, spośród których należy wymienić rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r. w sprawie sposobu wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych

Ad. 7 Sądowy kurator zawodowy oraz kierownik kuratorskiej służby sądowej

Działalnością kuratorów sądowych rokrocznie jest objętych kilkaset tysięcy skazanych (sprawców) i byłych skazanych (w 2014 r. takich osób było ok 600 tys.)

Do najważniejszych obowiązków i uprawnień kuratorów możemy zaliczyć:

- ▶ wykonuje karę ograniczenia wolności,
- ▶ wykonuje czynności związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kar z zastosowaniem dozoru elektronicznego
- ▶ wykonuje ważne zadania związane z wykonywaniem dozoru w związku z orzeczonymi środkami polegającymi na poddaniu skazanego (sprawcy) próbie,
- ▶ może składać wnioski do sądu oraz uczestniczyć w posiedzeniach sądu, jeśli przepisy tego wymagają lub zezwalają na takie uczestnictwo,
- ▶ przeprowadza wywiady środowiskowe dotyczące oskarżonych (w trybie 214 kpk) oraz dotyczące skazanych (w trybie 14 kkw)
- ▶ spełnia określoną przepisami funkcję w związku z wykonywaniem kary pozbawienia wolności, a zwłaszcza w jego gestii jest udzielanie pomocy postpenitencjarnej

Ad. 8 Sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny

- ▶ Sąd rejonowy i komornik prowadzą egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, grzywny, świadczenia pieniężnego, należności sądowych według przepisów kodeksu postępowania cywilnego , o ile kodeks postępowania, o ile kodeks karny wykonawczy nie stanowi inaczej.
- ▶ Administracyjnym organem egzekucyjnym jest Urząd Celnny i Izba Skarbowa.

Ad. 9 Urząd Skarbowy

- ▶ Urząd skarbowy prowadzi egzekucję przepadku oraz nawiązki na rzecz Skarbu Państwa według przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeśli kodeks karny wykonawczy nie stanowi inaczej.

Ad. 10 Odpowiedni terenowy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego

Wśród nich możemy wymienić:

- ▶ właściwy terenowo odpowiedni organ administracji publicznej w przypadku orzeczenia utraty praw publicznych lub też organy i instytucje, w których skazany pełnił funkcje objęte utratą
- ▶ w przypadku orzeczeń zakazów, nakazu lub obowiązku sąd przesyła odpis wyroku właściwemu organowi administracji rządowej lub samorządowej oraz pracodawcy lub instytucji , w których skazany jest zatrudniony lub piastuje objęte zakazem stanowisko
- ▶ w razie orzeczenia zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczenia określonego miejsca pobytu
- ▶ sąd przesyła właściwej jednostce Policji, a także organowi administracji rządowej lub samorządowej.

Ad 11 Inny uprawniony organ przez ustawę do wykonywania orzeczeń

Wśród nich trzeba wymienić:

- ▶ Kancelarię Prezydenta RP, Policję, Żandarmerię Wojskową, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Straż Graniczną, stowarzyszenia, organizacje i instytucje, do których zadań należy społeczna readaptacja skazanych, jak też kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania współdziałające w zakresie wykonywania kary ograniczenia wolności lub uprawnione do sprawowania dozoru inne organy, instytucje i jednostki wykonujące środki karne, np. pracodawca lub instytucja zatrudniająca skazanego, redakcja czasopism lub innych środków masowego przekazu czy też Krajowy Rejestr Karny.

Ad 11 Inny uprawniony organ przez ustawę do wykonywania orzeczeń

Szczególna rola przypada Policji i Żandarmerii Wojskowej:

- ▶ Do obowiązków Policji należy: doprowadzenie skazanego do zakładu karnego w celu odbycia kary pozbawienia wolności (art. 79 § 2 k.k.w.), wykonywanie zarządzeń o poszukiwaniu skazanego (art. 278 k.p.k.), wykonywanie postanowień o poszukiwaniu listem gończym skazanych ukrywających się (art. 279 § 1 k.p.k.), współpraca z sądem penitencjarnym w sytuacji nałożenia na skazanego obowiązku meldowania się we wskazanej jednostce Policji, który korzysta z przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności (art. 153 § 2 k.k.w.).
- ▶ Jeżeli skazanym jest żołnierz, a sąd zarządza doprowadzenie go do zakładu karnego, obowiązek doprowadzenia spoczywa na właściwych organach wojskowych, tj. Żandarmerii Wojskowej (art. 79 § 3 k.k.w)

Prokurator w postępowaniu karnym wykonawczym

- ▶ Prokurator nie jest według k.k.w. organem postępowania wykonawczego, jednakże zgodnie z art. 256 k.p.k. w postępowaniu przygotowawczym może sprawować nadzór (obok sądu) nad prawidłowością zatrzymania i wykonania środków zapobiegawczych.
- ▶ Jest to forma nadzoru procesowego, w ramach którego prokurator w postępowaniu przygotowawczym może kontrolować merytorycznie zasadność i legalność zatrzymania oraz prawidłowość wykonywania zatrzymania i tymczasowego aresztowania (warunków pobytu).
- ▶ W ramach nadzoru prokurator może obejmować kontrolą formalną prawidłowość prowadzonej dokumentacji

Struktura organizacyjna podmiotu prowadzącego centralę monitorowania i podmiotu dozoru

- ▶ Odrębną pozycję w otoczeniu zewnętrznym SW zajmuje struktura organizacyjna podmiotu prowadzącego centralę monitorowania i podmiotu dozoru, które obok kuratora sądowego odpowiedzialne są za czynności związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego
- ▶ Celem tego podmiotu, podobnie jak SW, jest wykonanie kary pozbawienia wolności, tyle że w warunkach wolnościowych